

IPBES: actie voor biodiversiteit is nu nodig - en mogelijk

IPBES experts bespreken de rapporten. Credits: IISD/ENB - Kiara Worth

Verandering om verder biodiversiteitsverlies tegen te gaan is urgenter dan ooit én haalbaar, stelt het IPBES, het biodiversiteitspanel van de Verenigde Naties. In twee rapporten die deze week verschenen, roept het panel overheden wereldwijd op om een samenhangend beleid te maken dat biodiversiteit, klimaatverandering, water, voedsel en gezondheid aanpakt. Voor Nederland, waar uitdagingen zoals de stikstofcrisis en overstromingsrisico's druk uitoefenen op mens en natuur, bieden de IPBES-rapporten een routekaart naar een duurzame toekomst.

Het gaat niet goed met de biodiversiteit. Ook Nederland ligt niet op koers om de biodiversiteitsdoelen voor 2030 te halen, laat het [Nationaal Dashboard Biodiversiteit](#) zien. Toch is er ook reden tot hoop. De nieuwste rapporten van het Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) tonen dat we binnen tien jaar positieve resultaten kunnen behalen voor mens en natuur – als overheden, bedrijven en burgers beter samenwerken. Honderden wetenschappers uit meer dan 42 landen schreven de afgelopen drie jaar mee aan de rapporten, waaronder ook negen Nederlandse toponderzoekers.

Einde aan versnipperd beleid

Integraal beleid en handelen zijn cruciaal om systemen die biodiversiteit onder druk zetten te doorbreken, stelt het IPBES in het *Nexus Assessment*-rapport en het *Transformative Change Assessment*-rapport. Samenwerking tussen sectoren en aanpak van onderliggende oorzaken zijn daarbij essentieel, zoals de manier waarop we onze economie hebben georganiseerd of hoe we denken over onze relatie tot de natuur, zo laten beide rapporten zien. Het *Transformative Change*-rapport beschrijft bijvoorbeeld dat de kosten van het uitstellen van maatregelen tegen biodiversiteitsverlies, in tien jaar tijd twee keer zo hoog zijn als die van nu ingrijpen. Ecoloog Koos Biesmeijer, wetenschappelijk directeur van Naturalis Biodiversity Center. “Hoe kunnen we nou met zijn allen het verschil maken, hoe werken we samen aan een duurzame wereld? Dat staat in deze rapporten beschreven.”

Esther Turnhout, hoogleraar bij de Universiteit Twente en een van de hoofdauteurs van het *Transformative Change*-rapport: “Deze twee rapporten komen voort uit de erkenning dat het huidige beleid voor natuur en biodiversiteit tekort schiet omdat het teveel symptoombestrijding is en daardoor niet effectief en niet rechtvaardig. Het *Transformative Change*-rapport analyseert daarom de diepere oorzaken van natuurverlies, en de economische, politieke en culturele dimensies daarvan, en komt met oplossingen daarvoor.” Het *Nexus*-rapport sluit daar bij aan, aldus Marja Spierenburg, hoogleraar bij de Universiteit Leiden en een van de hoofdauteurs van het *Nexus*-rapport: “Het *Nexus*-rapport onderzoekt de relaties tussen klimaat, biodiversiteit, water, voedsel en gezondheid. Het presenteert geïntegreerde oplossingen die kunnen voorkomen dat bijvoorbeeld het klimaatbestendiger maken van landbouw ten koste gaat van biodiversiteit.”

“Als je nu kijkt naar Nederland, dan is dat hét voorbeeld in de wereld waar alles samenkomt. Hier wordt ruimte gebruikt door iedereen en hebben we allerlei wensen, dus eigenlijk is het onzin om biodiversiteit los te zien van de mens, water of landbouw.” - prof. dr. Koos Biesmeijer

Praktische handvatten

De nieuwe IPBES-rapporten bieden daarmee niet alleen een overzicht van de beschikbare kennis, maar ook praktische handvatten om die kennis toe te passen voor duurzame verandering. “Met een snel sluitend venster om onomkeerbare schade te voorkomen, schetst het *Transformative Change*-rapport uitvoerbare strategieën voor een rechtvaardige en duurzame wereld”, zegt Patrick Huntjens, een van de hoofdauteurs van dit rapport en lector bij Hogeschool Inholland en hoogleraar bij Maastricht Sustainability Institute. “Met meer dan 400 casestudies die succesvolle initiatieven wereldwijd laten zien, biedt het rapport duidelijke voorbeelden van hoe collaboratieve en contextspecifieke acties in minder dan tien jaar positieve resultaten opleveren voor zowel natuur als mens.”

Het rapport noemt ook Nederlandse praktijkvoorbeelden van transformatieve verandering, zoals de Marker Wadden. Dit is een uniek natuurherstelproject in het Markermeer, waar kunstmatige eilanden zijn aangelegd om biodiversiteit te herstellen en waterkwaliteit te verbeteren. Het project combineert ecologische kennis met innovatieve technieken en heeft geleid tot de terugkeer van verschillende vogelsoorten. Het leidde ook tot een groter bewustzijn van het belang van natuurherstel in Nederland bij een breder publiek.

Een toekomstbestendig Nederland

De IPBES-rapporten zijn belangrijk voor Nederland, waar kwesties zoals de stikstofcrisis, watertekorten- en overschotten en intensieve landbouw grote druk uitoefenen op de gezondheid van mens en natuur. Biesmeijer: “Als je nu kijkt naar Nederland, dan is dat hét voorbeeld in de wereld waar alles samenkomt. Hier wordt ruimte gebruikt door iedereen en hebben we allerlei wensen, dus eigenlijk is het onzin om biodiversiteit los te zien van de mens, water of landbouw.” Een holistische benadering, waarin oplossingen worden gecombineerd, is volgens IPBES nodig om duurzaam beleid te ontwikkelen.

Turnhout, expert op het gebied van duurzaamheid, biodiversiteit en de link tussen wetenschap en beleid, benadrukt het belang van de rapporten voor een duurzamere toekomst: “De Nederlandse overheid en bedrijven hebben een hele grote invloed op de natuur, zowel hier als wereldwijd. Dat raakt mensen direct, bijvoorbeeld in hun gezondheid. Het is echt van groot belang dat we onze relatie met de natuur hervinden en dat we instituties en regels bouwen die een natuurinclusieve samenleving bevorderen.”

Voor Nederland bieden de IPBES-rapporten een concrete basis om samenhangend beleid te ontwikkelen dat economie, gezondheid en ecologische veerkracht in balans brengt. Door de aanbevelingen van IPBES te omarmen en fundamentele veranderingen in alle sectoren van de samenleving door te voeren, zetten we stappen naar een toekomstbestendig Nederland.

Meer informatie

Dit is een gezamenlijk persbericht van Naturalis Biodiversity Center, IUCN NL en het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Over IPBES

Het Intergouvernementeel Platform voor Biodiversiteit en Ecosysteemdiensten (*Intergovernmental science-policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*, of kortweg het IPBES) is een onafhankelijke intergouvernementele organisatie met een focus op biodiversiteit. Het IPBES verbindt wetenschap, beleid en praktijk om biodiversiteit te beschermen en duurzame oplossingen te bevorderen. Naturalis Biodiversity Center en IUCN NL ondersteunen sinds 2023 het Ministerie van LNV op IPBES-zaken om aandacht voor IPBES te versterken én om Nederlandse wetenschappers aan te moedigen om bij te dragen aan rapporten en andere IPBES-processen. Dit gebeurt onder de naam ‘[PBES NL](#)’. “IPBES is van alle landen samen, maar elk land geeft ook zijn invulling daaraan, en voor ons is dat PBES NL. In Nederland proberen we ook expertise bij elkaar te brengen om kennis voor rapporten te leveren en ze te vertalen naar de Nederlandse situatie”, legt Biesmeijer uit.

Beide rapporten in één zin

- Het [Transformative Change Assessment-rapport](#) benadrukt de noodzaak van transformatieve veranderingen om een duurzame toekomst te waarborgen, gezien de dreigende kantelpunten voor biodiversiteit.
- Het [Nexus Assessment-rapport](#) gaat over de noodzaak van een gezamenlijke aanpak (“Nexus”) van biodiversiteit, water, voedsel, gezondheid en klimaat. Deze thema’s zijn namelijk sterk met elkaar verbonden en vereisen een integrale aanpak.

Voor aanvullende vragen kunnen media terecht bij:

- **Esther Turnhout**, hoofdauteur *Transformative Change*-rapport (e.turnhout@utwente.nl)
- **Marcel Kok**, hoofdauteur *Nexus*-rapport (marcel.kok@pbl.nl)
- **Marja Spierenburg**, hoofdauteur *Nexus*-rapport (m.j.spierenburg@fsw.leidenuniv.nl)
- **Patrick Huntjens**, hoofdauteur *Transformative Change*-rapport (patrick.huntjens@inholland.nl)
- **Thijs Kuiken**, hoofdauteur *Nexus*-rapport (t.kuiken@erasmusmc.nl)

Voor algemene vragen staat de [afdeling communicatie van Naturalis](#) klaar.

De (video)beelden en aanvullende informatie bij dit persbericht kunt u vinden [in deze map](#).